**Svar på skriftligt spörsmål SSS 282/2025 rd**

# Svar på skriftligt spörsmål om det krympande finländska mediefältet och FNB:s situation

**Till riksdagens talman**

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 282/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Timo Furuholm /vänst:

> Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att förhindra att det finländska mediefältet krymper och att trygga mångsidig och tillförlitlig informationsförmedling samt för att säkerställa fortsatt verksamhet för den nationella nyhetsbyrån FNB?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Drivkrafterna bakom omvälvningen inom mediebranschen som pågått under nästan hela 2000-talet är framför allt internet och digitaliseringen som har lett till ökad konkurrens och ändring av konsumentbeteendet och reklammarknaden. Sanoma Media Finlands meddelande om sina planer att avsevärt minska eller sluta använda FNB:s nyhetsbyrå- och bildtjänster är en följd av de ovannämnda mer omfattande utvecklingstrenderna inom mediebranschen till följd av vilka inhemska nyhetsmedier är tvungna att söka besparingar samt satsa på eget innehåll för att locka prenumeranter.

FNB:s situation har till och med väckt exceptionell oro på nationell nivå. Sanoma Media Finlands meddelande om FNB kom till kommunikationsministeriet ovan. Efter meddelandet bjöd kommunikationsminister Lulu Ranne snabbt in företrädare för bolag och experter inom olika mediebranscher till rundabordsdiskussionen. Syftet med mötet var att höra mediebranschens synpunkter på FNB:s situation och branschens framtidsutsikter i mer omfattande grad. Målet med mötet var också att tillsammans fundera på konkreta åtgärder som kunde främja verksamhetsbetingelserna för de inhemska medierna.

Vid rundabordsdiskussionen konstaterades det att FNB:s situation är ett exempel på mediebranschens utveckling, där medieanvändnings- och konsumtionsvanorna ständigt förändras och reklammedel överförs till internationella plattformar. I konkurrensen försöker de inhemska mediebolagen spara och satsar på eget och lokalt innehåll.

Kommunikationsministeriet beviljade 2019 FNB ett understöd på 1,5 miljoner euro med vilket man försökte säkerställa tillgången till nyhetstjänsten dygnet runt och stödja reformen av den nationella nyhetsbyrån. Dessutom beviljade Transport- och kommunikationsverket Traficom år 2023 200 000 euro till FNB för nyhetsverksamhet. Med stödåtgärderna har man dock inte kunnat lösa bolagets lönsamhetsproblem på längre sikt. Man har upptäckt även i undersökningar att statliga understöd inte kan motverka branschens strukturella ändring. Enligt den rapport som kommunikationsministeriet publicerade 2022 och som bedömde mediestödens konsekvenser har de statliga stöd som riktades till medierna i de övriga nordiska länderna inte motverkat branschens strukturella ändring, även om man med stöden kunde bidra exempelvis till små medieaktörers livskraft (Piirainen, Kalle ym. [2022]. Förhandsbedömning av mediestödets genomslag: Slutrapport. Kommunikationsministeriets publikationer 2022:9., på finska, med presentationsblad på svenska). Detta får stöd även från övriga undersökningsresultat enligt vilka mediestöden i Sverige och Norge inte har förhindrat minskningen av antalet tidningstitlar. Samtidigt är en del av tidningarna beroende på mediestöden medan tidningsförläggarna i Finland har klarat sig ganska bra ekonomiskt sett. (Grönlund, Mikko m.fl. [2024]. Press Subsidies and Business Performance of Newspaper Publishing in Three Nordic Media Welfare States. Media and Communication, volume 12, article 7570.). Med tanke på FNB:s framtid är det centralt att bolagets ägare, styrelse och operativa ledning hittar en lösning som bidrar till att bolaget även i framtiden kan vara verksamt på marknadsvillkor i ett litet språkområde.

I det diskussionsmöte som minister Ranne arrangerade tog man upp att politiska åtgärder framför allt borde riktas till att jämna ut konkurrensen mellan de inhemska mediebolagen och de internationella plattformarna. Dessutom borde man bättre än för närvarande beakta verksamhetsbetingelserna för de inhemska medierna bland annat inom nationella lagstiftningsprojekt. Efter diskussionen meddelade kommunikationsministeriet att det som tjänsteuppdrag kommer att utarbeta en promemoria om det inhemska mediefältets framtid. I promemorian granskas mediemarknadens nuläge och framtidsutsikter. I promemorian kommer fokus i synnerhet att inriktas på de inhemska mediernas konkurrenskraft.

Under statsminister Petteri Orpos regeringsperiod har vidtagits olika åtgärder som syftar till att främja verksamhetsbetingelserna för de inhemska medierna. I enlighet med regeringsprogrammet tillsatte regeringen en parlamentarisk arbetsgrupp för att bedöma finansieringen av Rundradion, förhållandet till kommersiella medier och behoven av ändring av lagen om Rundradion samt för att noggrant avgränsa Rundradions uppgifter. Den parlamentariska arbetsgruppens betänkande publicerades hösten 2024. Under processen hörde arbetsgruppen i omfattande grad aktörer inom mediebranschen och fäste, förutom på Rundradions verksamhet, i sina betänkanden vikt vid verksamhetsbetingelserna för de kommersiella medierna samt föreslog åtgärder för att främja dessa. I enlighet med arbetsgruppens förslag inledde kommunikationsministeriet i september 2025 en utredning om hur sökbarheten för de inhemska medietjänsterna kan förbättras och på ett lämpligt sätt framhävas inom ramen för regleringen inom EU. Under budgetförhandlingarna

hösten 2025 beslutade regeringen dessutom att bereda och införa den betalningsskyldighet för utbudet av beställ-TV som lagstiftningen inom EU möjliggör.

Kommunikationsministeriet svarade också för nationellt genomförande av den europeiska mediefrihetsförordningen. Finland är ett av de första länderna som har infört de regler som förordningen förutsätter i den nationella lagstiftningen. Syftet med genomförandet av förordningen var att minimera onödig administrativ börda för att främja mediernas verksamhetsbetingelser. Dessutom understödde Finland aktivt i förhandlingarna om förordningen sådana regler som syftar till att jämna ut konkurrensen mellan internationella teknikjättar och inhemska medier.

Det är viktigt att beakta att lagstiftning som är central med tanke på mediernas verksamhet bereds förutom av kommunikationsministeriet även vid de övriga ministerierna. Till exempel inrikesministeriet bereder reformen av penningspelsystemet och social- och hälsovårdsministeriet ändringen av alkohollagen. De båda projekten innehåller reglering som gäller marknadsföring som är central med tanke på de inhemska kommersiella mediernas livskraft. Central reglering som gäller mediebranschen ingår också bland annat i justitieministeriets, undervisnings- och kulturministeriets samt statsrådets kanslis förvaltningsområde. I framtiden ska man utföra närmare samarbete på statsrådsnivå i fråga om sådana initiativ som inverkar på mediernas verksamhet och oberoende informationsförmedling.

Man strävar efter att svara på mediebranschens utmaningar även genom olika projekt på EU-nivå. Programmet AgoraEU är ett av initiativen inom kommissionens fleråriga budgetram med vilket man strävar efter att främja verksamhetsbetingelserna för oberoende medier inom unionen. Dessutom presenterande kommissionens ordförande Ursula von der Leyen i sitt tal hösten 2025 om tillståndet i unionen programmet om medieresiliens (Media Resilience Programme) som syftar till att skydda oberoende medier. Dessutom bereder kommissionen efterhandsutvärdering av direktivet om audiovisuella medietjänster där ett av prioritetsområdena är förutsättningar för jämlik konkurrens på den nuvarande mediemarknaden.

Kommunikationsministeriet följer upp aktivt i samarbete med olika intressenter ändringarna inom mediebranschen och deras konsekvenser för de inhemska bolagens verksamhetsbetingelser. Ministeriet strävar också aktivt efter att påverka beredningen av EU-lagstiftningen så att nya reglerings- och stödåtgärder främjar även verksamhetsbetingelserna för medierna i ett litet språkområde.

Helsingfors den 8 oktober 2025

Kommunikationsminister Lulu Ranne